کتابخانه
ت ومعارف اسلامی مشهد

المقدمة

فی‌ذکر مناقب علی‌بن ابیطالب علیه‌السلام

از

خواجه نصیرالدین طوسی

۵۹۷ـ۶۷۲ هـ. ق

بکوشش

محمود فاضل

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مرداد ۱۳۵۴

یکی ازآثار بازیافته خواجه نصیرالدین‌طوسی بزبان‌عربی رساله‌کوچك حاضراست. خواجه دراین‌رساله حدیث معروفی‌را که‌دراصل مشاهده‌خواهید فرمود ذکر کرده‌است وآنرا تجزیه وتحلیل نمـوده وبدلائل‌متقنی ، فضیلت حضرت علی‌بن ابیطالب علیه‌السلام‌را بازگو فرموده‌است .

تاآنجاکه جستجوشد نام این‌رساله درآثار خواجه‌طوسی نیامده ، جز این‌که دانشمندمحترم استادمدرس‌رضوی‌فرمودند : من درچاپ‌جدید «آثار و احوال‌خواجه» آنرا آورده‌ام ، وبااعتراف معظم‌له ، نسخه‌حاضر نسخـه‌ای است‌کهن که‌اقدم نسخ‌موجود ازآنست .

درهرحال ، رساله‌موجود ، بضمیمه‌ی مجموعه شماره ٥٦٨ کتابخانه دانشکده‌الهیات‌مشهد می‌باشد که‌بخط نسخ ۲۰سطری ۱۱ × ۱۸ س دردوصفحه تحریر عبدالله‌بن حسن‌بن محمدنجار درنهم‌شعبان ۷٦۲ ه نگاشته‌شده . چـون این‌رساله تاکنون چاپ‌نشده‌بود انتشارآنرا مناسب‌دید واکنون عین‌آن‌مقالت ازنظرخوانندگان‌گرامی می‌گذرد .

بسم الله الرحمن الرحيم

هذه المقدمة من كلام مولانا الامام العالم المحقق ، خواجه نصير الدين قدس الله روحه فی ذكر مناقب امير المؤمنين علی بن ابی طالب عليه السلام ؛ باسناده عن محمد بن يعقوب ، عن محمد بن يحيی ، عن علی بن الحسن النيسابوری ، عن ابراهيم بن احمد ، عن عبد الرحمن بن سعد المكی ، عن يحيی بن سلمان المازنی ، عن ابی الحسن موسی بن جعفر عليهم السلام عن ابيه جعفر بن محمد الصادق عليه السلام عن ابيه محمد بن علی الباقر عليه السلم باسناده عن رسول الله صلی الله عليه انه قال : اذا كان يوم القيامة جلس عن يمين العرش ثمانية نفر منهم اربعة من الاولين وهم نوح وابراهيم وعيسی وموسی عليهم السلام ، واربعة من الاخرين وهم محمد وعلی والحسن والحسين صلوات الله عليهم .

قال مؤلف الكتاب : لاشك ان خير الخلق من الاولين هم الانبياء المذكورون ، الذين اثنی عليهم الله تعالی وهم نوح وابراهيم وسليمن وايوب وموسی وعيسی فذكر لكل واحد منهم اعظم منقبة فی الفضل ، وذكر لعلی بن ابی طالب عليه السلام تلك المناقب التی ذكرها لهم باسرها . فقال سبحانه فی حق نوح عليه السلم انه كان عبداً شكوراً . وقال فی حق علی عليه السلم ؛ وكان سعيكم مشكورا ، فحصلت الفايدة من هذه المقدمة ان درجة الشكر من اعلا درجات العباد مرتبة ، وبين الشكرين المذكورين فرق لايكاد يخفی عن ذی لب ، اذ قوله تعالی «انه كان عبداً شكوراً» وهو اخبار عن شكر نوح لنعم الله تعالی، وقوله تعالی : «و كان سعيكم مشكوراً» هو شكر الله تعالی لسعی علی عليه السلام وقال فی حق ابراهيم عليه السلام: «وابراهيم الذی وفی» وقال فی حق علی عليه السلام : «يوفون بالنذر ويخافون يوماً كان

شره مستطیراً» وقال فی حق سلیمن: «وآتیناه ملکا عظیماً» وقال فی حق علی علیه السلام: «واذ رایت ثم رایت نعیماً وملکاکبیراً» وبین الملکین ایضاً فرق عظیم، اذالاول ملك الدنیا، والآخر ملك الاخرة. وقال فی حق ایوب علیه السلام: «اناوجدناه صابراً نعم العبدانه اواب» وقال فی حق علی علیه السلام: «وجزاهم بماصبروا جنةً وحریراً». وقال فی حق موسی وهرون علیهما السلام: «وهدیناهما الصراط المستقیم» وقال فی حق علی علیه السلام: «اناهدیناالسبیل» وقال فی حق عیسی علیه السلام: «واوصانی بالصلاة والزکاة مادمت حیّاً». وقال فی حق علی علیه السلام: «الذین یقیمون الصلوة ویؤتون الزکاة وهم راکعون» فانظر الی المساواة بین هاؤلاء من الانبیا علیهم السلم فیما یشهد به الکتاب العزیز، ثم انظر فی مماثلته فی العزة بعزته وعزة رسول الله صلی الله علیه وآله، اذقال: «فلله العزة ولرسوله وللمؤمنین». وانظر الی مساواته بالملائکة، اذقال سبحانه فی حقهم: «یخافون ربهم من فوقهم ویفعلون مایؤمرون». وقال فی حق علی علیه السلام: «انا نخاف من ربنا یوماً عبوساً قمطریراً» وقال فی حق ذاته: «وهویطعم ولایطعم» وقال فی حق علی علیه السلام: «ویطعمون الطعام علی حبه مسکیناً ویتیماً واسیراً».

هذامثله مع الاولین علیهم جمیعاً السلام والحمدلله وحده وصلی الله علی محمد وآله.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی